

Głos Pomorza

dawniej „Głos Wąbrzeski”

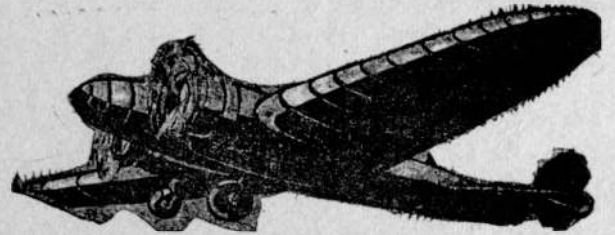
PISMO SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, OŚWIATOWE I POLITYCZNE DLA WSZYSTKICH STANÓW

Nr 52

Wąbrzeźno, czwartek dnia 4 maja 1939

Rok 21

Tylko ten kupiec lub przemysłowiec może być dostawcą —
Tylko ten rzemieślnik lub rękodzielnik może być wykonawcą
prac dla urzędów państwowych lub samorządowych, który
wykonał w 100% swój obowiązek obywatelski

subskrybowania Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej

ŻYWA TREŚĆ TRZECIEGO MAJA

„Naród winien jest sobie samemu obronę od napaści i dla przestrzegania całości swojej”.
Art. 11 Konstytucji 3 Maja.

Idea, która przyświecała twórcom Trzeciego Maja, była obrona Polski.

W był państwa godziły siły z zewnątrz. Parły, by unicestwić Polskę jako samodzielny organizm państwowy, wykreślić ją z mapy Europy.

Sprzymierzeńcem tych sił zewnętrznych był stan, w jakim się Polska znalazła pod koniec 18 wieku. Stan wręcz tragiczny... Władza państwowa była w poniewierce, wojsko nie reprezentowało żadnej siły faktycznej, z trzech stanów — szlacheckiego, mieszczańskiego i chłopskiego — tylko jeden rozporządzał uprawnieniami obywatelskimi, a ten właśnie, który je posiadał — stan szlachecki — pojmował „wolność” zupełnie opacznie: jako osłonę własnych przywilejów.

Wtedy to w instynkcie samozachowawczym i uczuciu patriotycznym takich ludzi, jak Stanisław Małachowski, Ignacy Potocki, Hugo Kołłątaj, zrodziła się wielka i szlachetna koncepcja obrony Polski poprzez reformę ustroju.

I wtedy też ta myśl obrony państwa skonkretyzowała się w przykazaniu 11 artykułu Konstytucji majowej, że *naród winien jest sobie samemu obronę od napaści i dla przestrzegania całości swojej*”

Jakże śmiało, nowatorskie, rewelacyjne są te słowa, gdy je ocenimy dziś, w połowie niemal 20 stulecia, a uprzytomnimy sobie, że padły w r. 1791, a więc około 150 lat temu...

Trzy pojęcia, żywą treścią do nas przemawiające, mieszczą się w tym krótkim zdaniu: pojęcie narodu, własnej siły i całości państwa.

Użyli wtedy twórcy Konstytucji wrazu — naród. Rozszerzyli obowiązek obrony państwa na cały naród, podczas gdy poprzednio w orbitę narodu wcho-

dziła tylko społeczność szlachecka, zaś chłop był „glebae adscriptus”, był „pańszczyźniany”, a mieszczanin pozbawiony obywatelskich uprawnień. Po raz pier-

ideę własnej siły. Tylko „sobie samemu” zawdzięczać może naród „obronę od napaści”. Przerzywa ta definicja tak ulubioną — i wtedy, gdy powstawał Trzeci

czy militarne zmagania przy pomocy cudzych wojsk.

Przykazali wreszcie twórcy Konstytucji, że przestrzeganie całości Polski jest walnym obowiązkiem każdego Polaka, że nie ma mowy o jakichś kompromisach czy ustępstwach, gdy chodzi o całość państwa, że nie ma na ziemiach polskich takiego punktu, który mógłby być prehandlowany czy wymieniony, wydiplomatygowany drogą przetargów lub postradany jakkolwiek agresją.

Wiele zmian zaszło zarówno w rozwoju społecznym, jak i strukturze ustrojowej od czasu, kiedy sformułowany został art. 11 Konstytucji majowej.

Ale idea zasadnicza, zawarta w tym przykazaniu Konstytucji, nie uległa żadnej zmianie. Jest żywa i aktualna po dzień dzisiejszy.

Ba, nawet w chwili, którą właśnie przeżywamy, chwili przeobrażenia na mapie Europy, chwili wyładowania sił dynamicznych na świecie, wokół nas i naszych granic — wskazanie Konstytucji Majowej przemawia do nas z przekonującą, zniewalającą mocą.

Idea zjednoczenia narodu, obejmująca wszystkie warstwy i górująca ponad zabarwienie i separatyzm partyjny — wiara we własne siły i mnożenie tych sił do stanu maksymalnego — skupienie się przy tym, którego historyczną misją jest „przestrzeganie całości” Polski, przy Wodzu Naczelnym — oto trzy filary, na których opiera się nasza myśl polityczna, oto trzy warunki, od których spełnienia zależne jest nasze bezpieczeństwo i nasza przyszłość.

Dzień Trzeciego Maja będziemy tego roku obchodzili, utwierdzając się mocno w duchu z zasadą, ustaloną w r. 1791, a po dzień dzisiejszy pełny walor posiadającą, że *„naród winien jest sobie samemu obronę od napaści i dla przestrzegania całości swojej”*.

W. Z.

wszy w ustawie ustrojowej z maja 1791 występuje myśl o zjednoczeniu narodowym, obejmującym wszystkie stany, wszystkie warstwy.

Podkreślili wtedy twórcy Konstytucji

Maj i potem, przez całe stulecie niewoli — koncepcję liczenia na obcą pomoc, na takie czy inne „protektoraty”, na sympatie czy antypatie możnych tego świata, na interwencje dyplomatyczne

Z Pomorza

— TORUN. — (Skazanie Niemca za lżenie narodu polskiego). Sąd Okręgowy w Toruniu na sesji wyjazdowej w Wąbrzeźnie skazał na osiem miesięcy więzienia Helmutha Jahnke, kierownika mieczarni w Dębowejfące, za lżenie narodu polskiego.

Wiceprokurator Sądu Okręgowego w Toruniu zrzucił osadzenie w areszcie karno-śledczym Henryka Stellera i Herberta Schirtke za rozpowszechnianie fałszywych wiadomości i zniewagę narodu polskiego.

— TORUN. (Rozsiewanie fałszywych wiadomości). Sąd grodzki w Tczewie skazał niej. Trunka na 7 miesięcy więzienia i 20 złotych grzywny za rozpowszechnianie fałszywych wiadomości, mogących wywołać niepokój publiczny.

Również sąd grodzki w Tczewie skazał Walerię Preder obywatelkę W. M. Gdańska, narodowości niemieckiej, zamieszkałą w Schoenwarling na 6 miesięcy bezwzględnej więzienia i 30 złotych grzywny za rozpowszechnianie fałszywych wiadomości.

Przez ten sam sąd skazana została Klara Nelson na 6 miesięcy więzienia 100 zł grzywny i 30 zł kosztów postępowania sądowego za rozpowszechnianie fałszywych wiadomości.

— BYDGOSZCZ. (Znieważenie państwa polskiego). W Sądzie Grodzkim w Bydgoszczy odbyła się rozprawa przeciwko Ludwikowi Gruegerowi, obywatelowi polskiemu narodowości niemieckiej, oskarżonemu o wykrzykiwanie na dworcu kolejowym w Bydgoszczy słów, znieważających naród i państwo polskie. Sąd skazał Gruegera na 5 miesięcy więzienia i 100 zł grzywny.

— TCZEW. (W Polsce nie wolno lżyć narodu Polskiego). Robotnik Herman Mumm, narodowości niemieckiej, zamieszkały w Gdańsku, jadąc pociągiem tranzytowym z Chojnic do Malborka, dopuścił się zniewagi narodu polskiego oraz znieważał czynnie konduktora, który zwrócił mu uwagę, aby zachowywał się przyzwoicie.

Sąd Okręgowy w Tczewie skazał Mumm na 9 miesięcy bezwzględnej więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego od dnia 15 bm.

Ze świata

PRZERWANE STOSUNKI SPORTOWE MIĘDZY NIEMCAMI I FRANCJĄ

BERLIN. Opierając się na odwołaniu przez miarodajne czynniki francuskie spotkania między sportowcami niemieckimi, a francuskimi, kierownik wychowania sportowego w Niemczech zarządził wstrzymanie wszystkich przewidzianych już, lub projektowanych w dalszej przyszłości francusko-niemieckich imprez sportowych. Jak mówi, wydane w tej sprawie zarządzenie, spotkania te będą mogły odbyć się dopiero po uzyskaniu przez francuskie związki sportowe zapewnienia ze strony rządu francuskiego, że rozgrywkom między sportowcami niemieckimi a francuskimi nie będą czynione żadne przeszkody.

— JEROZOLIMA. (Przeciw nielegalnej imigracji do Palestyny). Wydane zostały nowe zarządzenia mające przeciwdziałać nielegalnej imigracji do Palestyny. Winni współudziału w przemyśle ludzi na terytorium Palestyny karani będą grzywną do 1000 funtów ang. i karą 2 lat więzienia. Statki trudniące się nielegalnym przewozem imigrantów będą konfiskowane.

WASZYNGTON. Sekretarz stanu dla spraw zagranicznych Cordell Hull, przemawiając na temat obecnej sytuacji międzynarodowej, podkreślił raz jeszcze doniosłe znaczenie telegramu prezydenta Roosevelta wysłanego do kanclerza Hitlera i szefa rządu włoskiego, Mussoliniego. Hull w zakończeniu swej mowy oświadczył, że „na ziemi jest miejsce dla wszystkich — nie może go być dla tych, którzy dążą do ustanowienia swej przewagi nad innymi narodami.“

Z ostatniej chwili

Nowy plan pokojowy Roosevelta

LONDYN, 1. 5. Według doniesień z Waszyngtonu, prezydent Roosevelt mimo niepowodzenia jego apelu u Hitlera i Mussoliniego zamierza podjąć jeszcze jeden krok, mający na celu zachowanie pokoju w Europie. — Jak donosi „Daily Herald“, dzięki

jego staraniom 21 republik amerykańskich zwrócić się ma ze wspólnym apelem do państw europejskich, aby zawarły pakt o nieagresji z Niemcami. Stany Zjednoczone przygotowały już w państwach amerykańskich grunt pod tego rodzaju deklarację.

Z wojny chińsko-japońskiej

— Japońskie komunikaty wojenne rozbiem chińczyków. Wojska chińskie stwierdzają, że w ostatnich dniach kwietnia w prowincji Szansi toczyły się walki z wojskami chińskimi, zakończony

rozbiem chińczyków. Wojska chińskie, które zaatakowały Nanczang — stolicę prowincji Kiangsi — zostały rozbite, pozostawiając 1500 zabitych.

Kary śmierci dla Kucharskiej domaga się prokurator

Wczoraj w Warszawie wznowiony został sensacyjny proces adwokatowej Julii Kucharskiej, oskarżonej o zabójstwo brata inż. Gierszewskiego.

Dwugodzinne przemówienie wygłosił prokurator Firstenberg, domagając się kary śmierci, a dla współoskarżonego o oszustwo adw. Kucharskiego dwu lat więzienia.

Świątokradztwo w kościele pod Bydgoszczą

Dziś w nocy dokonano świątokradziego włamania do kościoła Matki Boskiej

Nieustającej Pomocy na przedmieściu Szwederowo w Bydgoszczy.

Nie uchylajmy się od obowiązku

Podpisywanie pożyczki lotniczej kończy się 5 maja. Pozostało zatem tylko kilka dni.

W dotychczasowym rycerskim wysiłku na dobrojenie armii zmobilizowano miliony. To nie wszystko jednak, na co nas stać, nie wszystko, co zebrać możemy, bo WSZYSCY BEZ WYJĄTKU ZROZUMIEĆ MUSZA, ŻE POŻYCZKA LOTNICZA TO NIE OFIARA, LECZ NAJŚWIĘTSZY OBOWIĄZEK, OD KTÓREGO NIE WOLNO UCHYLIC SIĘ NIKOMU.

Obowiązek ten dyktuje twarda konieczność największego zabezpieczenia granic przez rozbudowę lotnictwa.

Tysiące bombowców, dział przeciwlotniczych, amunicję i nowoczesny sprzęt ma dać pożyczka lotnicza.

Wszyscy do kas!

Nieznany sprawca dostał się do kościoła przy pomocy podrobionych kluczy, wyłamał tabernaculum, Hostię Św. porozrzucił dookoła ołtarza. Po dokonaniu tej profanacji świątokradca włamał się do zakrystii skąd skradł dwa pozłacane kielichy, patynę i bieliznę kościelną. Ponadto rozbił dwie skarbanki.

Wyrządzone przez świątokradcę szkody wynoszą ok. 1.500 zł.

Wiadomość o świątokradztwie wywołała wielkie oburzenie wśród miejscowej ludności, która tłumnie gromadziła się w godzinach przedpołudniowych w kościele. Policja wszczęła energiczne dochodzenia.

Młodociany nożownik

15 letni Władysław Gubała z Łucocina pow. tczewskim w czasie sprzeczki ze swym rówieśnikiem Staskiem, synem osadnika z Zajczkowa dobył w pewnym momencie noża, który zatopił aż po rękonoż w piersi swego przeciw-

nika. Staska w stanie beznadziejnym odwieziono do szpitala.

Zapisz się do LMK.

Min. Beck przemówi w piątek

W kołach politycznych utrzymują, że ekspozycja min. Becka wygłoszona będzie w piątek, 5 maja na posiedzeniu plenarnym Sejmu.

Napad na polskich artystów na Śląsku Opolskim

Wczoraj po przedstawieniu teatru polskiego z Katowic w Opolu autobus z powracającymi polskimi artystami napadnięty został na Strzelcach na terenie niemieckiej części Śląska. Tłum obrzucał Polaków wyzwiskami i starał się zdemolować i uszkodzić autobus. Autobusowi udało się jednak odjechać. Jeden z artystów został pobity. Później powracającego osobno autem dyrektora teatru p. Sobańskiego napadnięto również, tak że zmuszony był schronić się do jednego z pobliskich domów, w którym po zabarykadowaniu się był oblegany do godz. 12 w nocy. Na telefoniczne interwencje w Opolu dopiero po czterech godzinach przybyło dwóch policjantów, którzy dyr. Sobańskiego uwolnili od napastników. Dyr. Sobański jest dotkliwie pobity.

Obrona przeciwlotnicza w Paryżu

PARYŻ. W wykonaniu planu obrony przeciwlotniczej Paryża władze miejskie w porozumieniu z wojskowymi opracowały szczegółowe instrukcje w sprawie ewakuacji ludności na wypadek zaistnienia niebezpieczeństwa nalotu nieprzyjacielskiego. Plan ten przewiduje ewakuację w pierwszym etapie około miliona ludzi. Dwa i pół miliona ludzi znajdzie schronienie w katakumbach i w piwnicach Paryża, dostosowanych do warunków obrony przeciwlotniczej. Ponad 500 tysięcy ludzi będzie mogło korzystać ze specjalnie zbudowanych schronów.

Zamachy petardowe na Polaków w Gdańsku

W środę w godzinach wieczornych nieujawnieni przez policję sprawcy wrzucili w Kałthof petardę do domu zajmowanego przez polskich inspektorów celnych.

Petarda wybuchła, wyrządzając wielkie szkody w budynku. Wszystkie okna zostały kompletnie zniszczone.

Tego samego wieczora drugą petardę wrzucono do mieszkania kolejarza polskiego Plata.

Senat W. M. Gdańska wyraził ubolewanie p. min. Chodackiemu.

Na przemówienie kanclerza Hitlera winien odpowiedzieć każdy Polak
**Odpowiedzią tą będą ofiary na F. O. N.
 i subskrypcja Pożyczki O. P. L.**

Gospodarzowi naszego powiatu PANU STAROSCI KALKSTEINOWI w dzisiejszym dniu Jego imieniny życzymy, by subskrypcja pożyczki na Obronę Przeciwlotniczą odniosła jaknajobitszy plon.
Redakcja

KRONIKA

Kalendarzyk

Środa

Królowej Kor. Pol.
Słońca wsch 4,07 zach 18,59
Księżycy wsch 16,35 zach 2,25.

Czwartek

Floriany
Słońca wsch 4,5 zach 19,1
Księżycy wsch 17,57 zach 2,15

WĄBRZEŻNO

• **Odezwa.** Zwraca się uwagę, iż obchód 3 Maja tego roku powinien wypaść pod każdym względem okazale. Żyjemy w okresie, który wymaga, by społeczeństwo swój wielki patriotyzm i gotowość obrony okazało na zewnątrz w obchodzie narodowym 3 Maja. Spodziewać się należy, że członkowie towarzystw wzmą udział masowy pod swoimi sztandarami w pochodzie, a następnie wieczorem w akademii.

Zbiórka uliczna z tegoż dnia przeznaczona na cele oświatowe.

Każdy z Polaków powinien wziąć udział w obchodzie 3 Maja.

• **ODEZWA.** Niniejszym proszę uprzejmie Szan. Obywatelstwo nat. miasta o uczczenie święta Narodowego 3 Maja przez udekorowanie swych domów i przez wywieszanie flag o barwach narodowych.
(—) SCHWARZ, Burmistrz

• **PROGRAM AKADEMII 3 MAJA.** W dniu 3 Maja Towarzystwo Czytelni Ludowych urządza uroczystą akademię z następującym programem:
śpiew. — Tow. śpiewu Lutnia,
Deklamacja — Oleńka Balcarska,
Inszenjacja — Szkoła Powsz. Żońska,
Przemówienie — Ks. prof. Kiedrowskiego,
Deklamacja — Szkoła Powsz. Męska,
śpiew — Tow. śpiewu Lutnia,
Polonez z „Pana Tadeusza” — Zespół lic.,
śpiew ogólny — „Rota”,
O godz. 21,00 — Zabawa ludowa.

• **BADANIA ZAWODNIKÓW BIEGU NARODOWEGO.** Badanie zawodników do Biegu Narodowego w dniu 3 Maja przeprowadzi lekarz powiatowy p. dr. WOŹNIEWSKI w godzinach przyjęć, tj. od godz. 10,00 do 12,00 i 15,00 do 17,00 w dniach 1 i 2 maja oraz w dniu 3 Maja od godziny 9,00 do 10,00 siebie, a od godziny 14,00 do 15,00 na boisku sportowym w Wąbrzeźnie. Uprasza się o stawienie do badania możliwie przed dniem 3 maja.

• **KOŁO OFICERÓW REZERWY — WĄBRZEŻNO.** Celem wzięcia udziału w uroczystościach 3 Maja oraz przydziału do prowadzenia oddziałów (młodzie p. oficerowie) — bez względu na stopień i przynależność do Kola ZOR. proszę wszystkich Panów Oficerów Rez. o stawiennictwo w mundurach przy szablach, wzgl. z szabell w dniu 3 Maja o godz. 10,15 na boisku szkoły powszechnej męskiej.
KOMENDANT

• **OTWARCIE SEZONU STRZELECKIEGO.** Bractwo Kurkowe w Wąbrzeźnie w dniu 3 maja o godz. 15 otwiera sezon strzelecki. Czysty zysk przeznacza się na F. O. N.
Przybycie wszystkich Braci obowiązkowe. Sympaty i goście mile widziani.

• **Osobiste.** Zarządzeniem z dnia 30 marca 1939 r. nadał p. Wojewoda Pomorski sekretarzowi miejskiemu **Józefowi Pawlewskiemu** w Wąbrzeźna **Srebrny Medal Za Długoletnią Służbę.**

• **Ogłoszenie.** Świadcstwa z odbytego kursu z Ratownictwa Sanitarnego przeprowadzonego z ramienia Polskiego Czerwonego Krzyża odebrać można w starostwie pow. (pokój nr 10) w godzinach urzędowych za złożeniem dobrowolnego datku na rzecz T. C. L.

ZARZĄD

(—) Kurzyński J. (—) Woźniewski przewodn.

• **Zabawa Sokolic.** Wydział Sokolic przy gnieździe Sokoła w Wąbrzeźnie urządzi w przyszłą niedzielę, dnia 7 maja br. od godz. 7 wiecz. na sali Dworu Wąbrzeskiego **Wieczorek Majowy**, przy-

Obchód Święta Narodowego dnia 3 maja

Na zebraniu obywatelskim, które odbyło się dnia 25 kwietnia 1939 roku na sali Rady Powiatowej, uchwalono niżej podany program obchodu dorocznego Święta Narodowego 3 Maja.

Dnia 2 maja br. o godz. 20 uroczysty capstrzyk z udziałem miejscowych organizacji społecznych i hufców P. W. — Zbiórka o godz. 19,30 na dziedzińcu szkoły powszechnej męskiej.

Dnia 3 Maja:

- Zbiórka organizacji społecznych i oddziałów P. W. na dziedzińcu szkoły powszechnej męskiej o godz. 9,45;
- o godzinie 10,30 raport;
- zaraz po raporcie wymarsz do kościoła parafialnego;
- o godz. 11 uroczyste nabożeństwo;
- o godz. 12 defilada wszystkich organizacji społecznych, hufców P. W. i młodzieży szkolnej w ulicy M. J. Piłsudskiego;
- o godz. 13 wydawanie odznaczeń na sali Rady Powiatowej.

Przedstawiciele władz i korporacji powiatowych i miejskich udadzą się

wprost do kościoła na nabożeństwo o godz. 11.

Miejsca jak zwykle w średniej nawie przed Głównym Oltarzem.

Szkoły biorą udział w defiladzie odpowiednio do zarządzeń dyrekcji wzgl. kierownictwa.

Komenda nad całością spoczywa w rękach Komendanta P. W.

Od godziny 7,30 do 12 ogólna zbiórka na rzecz T. C. L., którą gorąco polecamy całemu obywatelstwu.

O godz. 14,00 na boisku miejskim otwarcie sezonu sportowego.

O godz. 15,30 Narodowy Bieg na Przełaj.

Wieczorem o godz. 19,30 na sali p. Kostrzewy wieczornica urządzona przez T. C. L. z bogatym programem. I tą imprez polecamy całemu obywatelstwu.

W uroczystości Święta Narodowego 3 Maja wystąpimy wszyscy w zbiorowej manifestacji, dokumentując w ten sposób naszą siłę i zgodną pełną poświęcenia pracę dla Ojczyzny.

ZA KOMITET OBCHODU:
(—) Kalkstein, starosta pow.

3-Maja w „Dworze Wąbrzeskim”

o godz. 19³⁰ Uroczysta Akademia

o godz. 21 Wielka Zabawa Ludowa

KONTRASTY

W 2 wioskach naszego powiatu dwie Polki, skromne siły pomocnicze agentur pocztowych, zadeklarowały na POP. zł 100 wzgl. 120 wpłacając od razu całą subskrybowaną kwotę.

Wyprzedziły daleko na pięknych gospodarstwach zasiedziałyh rolników!

Wyprzedziły tych, którzy powinni świecić przykładem!

Wyprzedziły wielu urzędników!

TAK POSTĘPUJĄ PRAWDZIWE POLKI!

Polko! czy wypełniłaś już obowiązek twój świecąc przykładem w twym ośrodku?

grywać będzie doborowa orkiestra. Bufet w własnym zarządzie. Wielkie urozmańcenia, popisy sokolic i t. d.

Część zysku przeznacza się na **Fundusz Obrony Narodowej**. Ze względu na tak wzniosły cel, liczymy na poparcie u Szan. Obywatelstwa przez przybycie i jak najserdeczniej zapraszamy.

Zarząd Wydz. Sokolic

• **Kary za niezgłaszanie dzieci do szkół.** W nadchodzącym sezonie szkolnym po raz pierwszy zastosowane zostaną przepisy nowej ustawy o zespoleniu samorządu szkolnego z samorządem terytorialnym.

Zarząd Miejski wymierzać będzie kary za niezgłaszanie dzieci, podlegających w bieżącym roku obowiązkowi powszechnego nauczania. Kary wymierzane będą w formie nakazów.

• **Wystawa psów rasowych.** Klub Kynologów w Toruniu przystępuje w roku bieżącym do urządzania czwartej Wielkiej Wystawy Psów Rasowych. Wystawa ta odbędzie się w Toruniu w dniach 6 i 7 maja 1939 roku.

Wystawy toruńskiego Klubu Kynologów cieszące się w latach ubiegłych wielkim powodzeniem i wzrastającą z roku na rok ilością eksponatów jak i frekwencją publiczności, tak przez staranne przygotowanie strony technicznej jak i przede wszystkim przez wysoki poziom pod względem rasowości wystawianych okazów, zyskały sobie już uznanie w szerokich sferach społeczeństwa, a także zwróciły na siebie uwagę najwyższych czynników w państwie, czego dowodem o. fiarowany na tegoroczną wystawę przez Pa-

ni Ministra Spraw Wojskowych złoty puchar — dla hodowcy najlepszego okazu.

Zgłoszono już dotąd na wystawę b. wiele niezwykle cennych okazów wszelkich ras psów, a jedną z największych atrakcji będzie pies z rasy niemal niespotykanej w Polsce t. zw. „Posokowiec” (Schweishund) hanowerski. Reprezentowana też będzie najlepsza hodowla psików „Pekińskich Pałacowych” importowanych z Anglii p. Vostrakowej w Gnieźnie. Oceny psów na wystawę i zakwalifikowanie do bardzo licznych w tym roku nagród i odznaczeń dokona komisja z Warszawy, złożona z najlepszych znawców psów w Polsce.

Wobec niezwyklego zainteresowania Wystawą i licznych wciąg napływających nowych zgłoszeń, termin ostateczny zgłoszenia psów przesunięty został na początek maja br. Zgłoszenia kierować należy pod adresem Klubu Kynologów w Toruniu ul. Bydgoska nr 37 m. 1.

• **Dyrekcja Gimnazjum Kupieckiego w Brodnicy** zamierza zorganizować 6-cio tygodniowy kurs stenografii i pisania na maszynach. Kandydaci (tki) proszeni (one) są o zgłoszenie się w Sekretariacie Gimnazjum Kupieckiego (również telefonicznie) celem ustalenia ilości zgłoszeń, gdyż w zależności od tego może być określona opłata. Termin rozpoczęcia kursu podany będzie dodatkowo.

• **Wykaz zachorowań na choroby zakaźne.** W czasie od 23 do 29 kwietnia zanotowano następujące choroby zakaźne: Łopatkki 2 wypadki gruźlicy 1 zgonu, Wąbrzeźno 2 wypadki błonicy, 1 zgonu, Mlewiec 1 wypadek jaglicy, Rychnowo 1 wypadek jaglicy, Elgiszewo 1 wypadek jaglicy, Golub 1 wypadek jaglicy.

• **Kino.** Dziś we wtorek o godz. 20,30 i jutro o godz. 17 i 20,30 wyświetla kino „Słońce” arcyzabawny film o majowym nastroju, tryskający werwą i humorem, pełen beztrudkiej zabawy pt. „Dorożkarz Nr 13”, z asami filmu polskiego: **St. Siewlańskim** jako dorożkarz, **Jadzią Andrzejewską**, **M. Cwiklińską** i **W. Grabowskim**.

RUCH TOWARZYSTW

— **UWAGA „LUTNIA”.** Następna lekcja nadzwyczajna odbędzie się WE WTOREK, dnia 2 maja o godzinie 20.

W dniu Święta 3 Maja „Lutnia” bierze udział w wszystkich obchodach a wieczorem na akademii wystąpi ze śpiewem. Obecność wszystkich śpiewaków na ostatniej lekcji we wtorek bezwzględnie obowiązkowa
ZARZĄD

— **BRACTWO KURKOWE.** W dniu 3 maja o godz. 15 zbiórka wszystkich Braci w Strzelnicy Bractwa Kurkowego, celem wzięcia udziału w strzelaniu.

DNIA 3 MAJA (Święto Narodowe) bierze Bractwo Kurkowe gremialny udział w pochodzie. Zbiórka wszystkich braci umundurowanych o godz. 9,45 u brata prezesa.
ZARZĄD

— **Baczność! Druhowie Związku Weteranów Powstań Narodowych.** W dniu 3 maja 1939 roku zarządzam zbiórkę o godzinie 10,30 na dziedzińcu szkoły powszechnej męskiej wszystkich druhow Weteranów Powstań Narodowych celem wymarszu do kościoła na uroczyste nabożeństwo.

Druhowie, którzy nie mają czapek, muszą się stawić bez czapek. Ordery i odznaczenia proszę przypiąć. Wymagam bezwzględnie punktualności i stawiennictwa się wszystkich druhow zweryfikowanych oraz i tych, którzy jeszcze czekają na przesłanie im zatwierdzenie weryfikacji.
Komendant

— **Baczność Klub Szoferów.** W niedzielę, dnia 7 bm. o godz. 7 wieczorem w Domu Pracy Społecznej odbędzie się zebranie Klubu. — Obecność wszystkich obowiązkowa. Zarząd.

Z POWIATU

KOWALEWO

• **Patriotyczny Czyn godny naśladowania.** — W niedzielę, dnia 30 kwietnia rb. odbyło się w sali p. Juškowiaka Walne Zebranie Spółki Łowieckiej miasta Kowalewa pod przewodnictwem p. Tadeusza Przybyszewskiego.

Po zagajeniu i załatwieniu wszystkich formalności stwierdzono, że do udziału pomiędzy członków Spółki Łowieckiej przypada suma uzyskana z wydzierżawienia polowania na terenie miasta Kowalewa w wysokości zł 703,55.

Po dłuższej dyskusji uchwalono z uwagi na groźne niebezpieczeństwo, w którym się nasza Ojczyzna znajduje, przelać całą sumę na Fundusz Obrony Narodowej. Zaznaczyć wypada, że mimo, że w trudnym położeniu gospodarczym się rolnictwo znajduje, okazało jednak wielki gest patriotyczny rezygnując z swego udziału na rzecz Obrony Narodowej.

POZNAŃSKIE TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, dnia 21. 4. 1939 r.

Placono za 100 kg żywej wagi ka.

SWINIE:

Pełnomięs. 120—150 kg żywej wagi 109—112
Pełnomięs. 100—120 kg żywej wagi 102—105
Pełnomięs. 80—100 kg żywej wagi 94—102
Maciory i późne katastry 94—104

B Y D Ł O ;

KROWY:

Wytuczona pełnomięsiste 60—67
Tuczona mięsiste 46—56
Nietuczona, dobrze odżywiona 46—52
Miernie odżywiona 22—30

CIELETA:

Najprzedniejsze cielęta tuczone 82—88
Tuczona cielęta 62—70
Dobrze odżywione 54—60
Miernie odżywione

JALOWICE:

Wytuczona pełnomięsiste 62—66
Tuczona mięsiste 50—56
Nietuczona, dobrze odżywiona 44—46
Miernie odżywiona 36—40

OWCE:

Wytuczona pełnomięs. jagnięta 64—70
Tuczona starsze skopy i macierki 50—60

BUHAJE:

Wytuczona pełnomięsiste 60—64
Wytuczona pełnomięsiste jagnięta 50—54
Nietuczona dobrze odżyw. starsze 40—42
Miernie odżywiona 36—40

MŁODZIEŻ:

Dobrze odżywione 34—38
Miernie odżywione 32—34

III. zebranie sprawozdawcze Lokalnego Komitetu P. O. P.

Wczorajsze zebranie Komitetu, które odbyło się pod przewodnictwem p. Bol. Szczuki z współudziałem prezesa Komitetu Wykonawczego p. burm. Schwarza i licznych przedstawicieli poszczególnych warstw gospodarczych miasta, było bardzo ożywione.

Głównym tematem obrad była oporność, na jaką natrafiła akcja subskrypcyjna w poszczególnych ośrodkach społecznych naszego miasta, a którą nacechował p. Szczuka w wstępnym przemówieniu.

W następnej dyskusji głos zabrał p. Chwałkowski, upominając się w imieniu kupców-kolonialistów o obniżenie norm subskrypcji, co do obrotu towarów t. zw. scalonych, odrzucających tylko nikłe zyski.

Przeciw temu przemawia przedstawiciel robotników p. Zieliński, domaga się utrzymania dotychczasowych norm. Sprawa zostanie rozpatrzona przez Komitet Wykonawczy, który według oświadczenia przewodniczącego p. Szczuki uwzględni wszystkie okoliczności uciążliwych poszczególnych subskrybentów. Natomiast zastrzeżenia poważne budzi sprawa zadeklarowanych subskrypcji, na które dotąd nic nie wpłacono.

P. Gaszyński daje wyraz nadziei, że wszyscy, którzy zadeklarowali swój u-

dział, uiszcza go jeszcze przed 5 bm., podnosi, że trudna jest segregacja subskrypcji w stosunku do kupców i rzemieślników, którzy również są właścicielami nieruchomości.

P. Szóstakowski występuje w obronie rzeźników, których na ogół skromnie nader subskrypcje tłumaczy niskim zarobkiem w rzeźnictwie, które musi się zastosować do przepisanych mu przez różne instancje cen, oraz wyczerpaniem środków obrotowych, zużytych w obecnym „przedwoku” z reguły na robienie zapasów towaru trwałego.

P. burmistrz Schwarz podnosi, że na ogół rzemieślnicy nie dopisuje, wskutek czego nie ma należytego wyrównania pomiędzy poszczególnymi warstwami, niwelującego ogólny efekt subskrypcji w naszym mieście.

W dalszej dyskusji poruszającej metody, jakby jeszcze w ostatnich dniach pobudzić opornych do wypełnienia obywatelskiego obowiązku, głos zabrali pp. Chwałkowski, Schwarz, Ledwochowski, Dr Piotrowski, Zieliński, Gaszyński i Szczuka.

Po ustaleniu terminu przyszłego zebrania na czwartek, dnia 4 bm., przewodniczący p. Szczuka zakończył obrady apelem by każdy obywatel brał udział w uroczystości 3 Maja.

Na obronność Państwa

Kasa Urzędu Skarbowego w Wąbrzeźnie:

Bukała Fr. rolnik Brudzawki 20 zł; Jęzewska Ant. roln. Piwnice 100 zł; Bartkiewicz Józef rolnik Książki 100 zł; Madnik Piotr rolnik Blizno 20 zł; Raczkowski Jan rolnik Łopatki 20 zł; Wiśniewska Kat. roln. Brudzawki 20 zł; Łopatkiewicz Józef rolnik Łopatki 20 zł; Rieške Fryd. Łopatki 100 zł; Gajewska Anna roln. Łopatki 100 zł; Rybka Józef rolnik Książki 20 zł; Suchecki Stanisław rolnik Książki 20 zł; Paluch Kaz. rolnik Książki 20 zł; Konrad Albert rolnik Książki 20 zł; Marek Jan rolnik Książki 20 zł; Daszkowski Fr. rolnik Książki 40 zł; Fein Fr. kupiec Książki 20 zł; Szkoła Powszechna Osieck 40 zł; Spóldz. uczn. szkoły powsz. Osieck 20 zł; Nehring Artur rolnik Książki 20 zł; Klinikowski B. rolnik Zaskocz 100 zł; Sentkowski Fr. rolnik Za-

skocz 100 zł; Wiśniewski L. rolnik Zaskocz 40 zł; Dąbrowski Gottfr. rolnik Brudzawki 100 zł; Fagin. rolnik Brudzawki 300 zł; Krupievska A. krawc. Brudzawki 20 zł; Perliński Wacław Wąbrzeźno 20 zł; Rynas Stanisław rolnik Książki 20 zł.

Zarząd Miejski m. Kowalewa:

Grabowski Jan I. handlarz bydła 20 zł; Kocorowski Czesław drogeria 300 zł; Krajnik Franciszek rolnik 20 zł; Niedzgorzki Piotr rolnik 20 zł; Pieczewski Teofil rolnik 20 zł; Siewert Karol rolnik 20 zł; Widak Jan rolnik 20 zł; Wojciechowski Szczepan rolnik 60 zł; Daunheimer Jakub rolnik 40 zł; Flick Eugeniusz rolnik 20 zł; Lipiński Stanisław szewe 20 zł; Radtke Gustaw rolnik 20 zł; Sieg Karol rolnik 20 zł; Starosiakowa Agnieszka kup. 100 zł; Szalach Franciszek rolnik 100 zł.

Bornstein Paulina kupcowa 3 zł; Finkelsztejn Salomon kupiec 1 zł; Ejbyszyc Samuel ziemianin 50 zł; Kantecki Maks. sędzia 30 zł; Sadowski Julian, prezes POW. 41 zł; Lewin Lucyna. kupcowa 3 zł; Kolo LOPP. przy szkole powsz. w Golubiu 76,71 zł; Nowakowski Wład. robotnik 5 zł; Jasieniecki Józef robotnik 1 zł; Jasieniecki Bronisław robotnik 1 zł; Filarski Bolesław robotnik 2 zł; Rostawicki Wacław, handlarz 1 zł; Kwiatkowski Władysław robotnik 1 zł; Cech rzeźniko-wędliniarski Golub 100 zł; Głowacki Władysław, droźnik 50 gr; Jesieniecki Franc. robotnik 1 zł; Wiśniewski Teofil handlarz 50 gr; Romanowski Władysław. brukarz 1 zł; Skrzyński Teofil rob. 1 zł.

Podczas walnego zjazdu Pom. Zrzeszenia Kół Gospodyń Wiejskich oddział wąbrzeski złożyły na Fundusz Obrony Narodowej: Kasa oddziału Pow. P. Z. Kół Gosp. W. 50 zł; instruktorka Pow. P. Z. Kół Gosp. W. p. Janiszewska 25 zł; Kola Gospodyń Wiejskich: Kowalewo 40 zł; Wajlichy 13,10 zł; Lipnica 30 zł; Ostrowite 20 zł; Małe Pułkowo 50 zł.

Za obywatelski czyn gospodyń naszych składam serdeczne „Bóg zapłać”

Ks. Dr Łęgowski

O d e z w a

Do wszystkich Zarządów Kół Lokalnych Związku Uczestników Strajku Szkolnego z lat 1906-07 na Pomorzu.

KOLEDZY I KOLEŻANKI!

Ojczyzna nasza stoi w obliczu wielkich zadań jakie będzie musiała wykonać zgodnie z racją stanu i wielkością swego Narodu biorąc z przeszłości wiekopomne wysiłki, które utrwaliły nieśmiertelność czynów naszych bohaterów.

Dzisiaj wobec nawały germańskiej i dającej krwiożerczym szlakiem na wschód, Naród Polski zjednoczony w jedną wielką walownicę wraz z armią swoją narodową muszą zdać egzamin z swej zdolności i woli, stać się to może o ile potrzeby armii w chwili bieżącej umiemy

zgodnym wysiłkiem całego społeczeństwa wprowadzić w czyn.

My uczestnicy strajku szkolnego idziemy zwartym szeregiem i składamy każdy według swych możliwości ofiarę na Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej. Czynem swoim zadokumentujemy przed światem, że tak jak ongiś tak i dzisiaj Polak jest zdolny złożyć każdą ofiarę na rzecz swej Ojczyzny. Abyśmy w tej rozgrywce jaka nadchodzi mogli zdobyć to, co nam za Bolesława Chrobrego i Stefana Batorego należało. Wobec tego wszyscy bez wyjątku składamy ofiary dla tej, która nie zginęła, subskrybując Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej.

ZA ZARZĄD

Lewandowski J. prez. Jaroszewski sekr.

Normy minimalne subskrypcji dla wł. nieruchomości

• Normy minimalne subskrypcji P.O.P.

Wedle okólników opublikowanych ostatnio przez komisarza wojewódzkiego Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej, wynoszą obecne normy subskrypcji dla właścicieli nieruchomości miejskiej, przy miesięcznym dochodzie netto:

- Do 160 zł — 20 zł;
- Ponad 160 do 300 zł — 25 procent miesięcznego dochodu netto;
- Ponad 300 do 400 zł — 35 procent miesięcznego dochodu netto;
- Ponad 400 do 600 zł — 50 procent miesięcznego dochodu netto;
- Ponad 600 do 1000 zł — 75 procent miesięcznego dochodu netto;
- Ponad 1000 zł — 150 procent miesięcznego dochodu netto.

Normy dla nowych domów nieopłacających podatku dochodowego powinny być zwiększone o 100 procent. Powyższe normy dotyczą również domów nieodnajmionych, a zamieszkałych przez samych właścicieli.

Normy minimalne subskrypcji P.O.F. dla dochodów z innych niewymienionych źródeł są obecnie następujące:

- Dochód roczny ponad 1.500 zł — 2.000 zł — 1 bon — 20 zł;
- Dochód roczny ponad 2.000 zł do 2.400 zł — 2 bony — 40 zł;
- Dochód roczny ponad 2.400 zł do 2.800 zł — 3 bony — 60 zł;
- Dochód roczny ponad 2.800 zł do 3.200 zł — 4 bony — 80 zł;
- Dochód roczny ponad 3.200 zł do 5.000 zł — 5 procent;
- Dochód roczny ponad 5.000 zł do 10.000 zł — 5 procent;
- Dochód roczny ponad 10.000 zł do 25.000 zł — 7 procent;
- Dochód roczny ponad 25.000 zł 10 proc.

Do powyższej grupy zaliczyć należy w pierwszym rzędzie t. zw. dochody fundowane, z kapitałów i rent oraz wszelkie nieuwzględniane dotychczas ogłoszonymi normami.

Stan zasiewów

Główny Urząd Statystyczny podaje do wiadomości, że stan zasiewów ozimych przedstawiał się przeciętnie dla całej Polski następująco:

Druga połowa marca odznaczała się nadal stosunkowo niską temperaturą oraz przelotnymi opadami w postaci deszczu lub śniegu, nocami zaś występowały dość silne przymrozki. Na północy kraju w tym czasie leżały jeszcze śniegi. W pierwszej połowie kwietnia nastąpiło w całym kraju ocieplenie oraz ustąpiła się pogoda słoneczna, co łącznie z dostateczną ilością wilgoci w roli wpłynęło dodatnio na rozwój zasiewów. To też stan pszenicy i żyta poprawił się w porównaniu ze stanem z miesiąca poprzedniego i w większej części kraju był wyższy od średniego. Jedynie w woj. wileńskim i nowogródzkim zasiewy te przedstawiały się stosunkowo słabo i stan ich był niższy od średniego. Rzepaki zaś i koniuczyny uszkodzone przez mrozy grudniowe w wielu miejscach są zaorywane. Zasiewy najlepiej przedstawiały się w województwach południowych, na Wołyniu, Śląsku, nadto koniuczyn w woj. lubelskim, stan ich w wymienionych województwach był nieco wyższy od średniego. W pozostałych województwach zasiewy te miały stan niższy od średniego.

Według określenia 63 proc. korespondentów rozwój oziminy był normalny, jednakże przeszło 30 proc. korespondentów stwierdzało rozwój opóźniony. Zdecydowanie opóźniony rozwój oziminy był w woj. wileńskim oraz częściowo w woj. nowogródzkim. Siewy jarych rozpoczęto z opóźnieniem, lecz na ogół odbywały się one w warunkach pomyślnych, jedynie w woj. wileńskim i nowogródzkim siewów przeważnie nie rozpoczęto.

KIOSKARZE POZNAŃSCY NIE BĘDĄ SPRZEDAWALI WYDAWNICTW NIEMIECKICH.

POZNAŃ. Zebranie plenarne Związku Uprzywilejowanych Sprzedawców Wyrobów Monopolowych (kioskarze) po przemówieniu posła Józwiaka, który wskazał na obowiązek, wynikający skutku ostatnich wydarzeń do solidarnego i zwartego bojkotu wszelkich towarów pochodzenia niepolskiego, powzięto jednogłośnie przeprowadzić bezwzględny bojkot wszelkich czasopism i ilustracji niemieckich, jak również broszur sensacyjnych i pism demoralizujących.

Kino
dźwiękowe
„Słońce”

Dzisiaj i jutro o godz. 5 i o godz. 8.30 —
Najweselejszy film sezonu, źródło bezustannego śmiechu, beztrudnej zabawy i odradzającego humoru!

DOROŻKARZ NR 13

Rol. g. Sielański, Andrzejewska, Grabowski

Następny rewelacyjny program **P O Ś C I G**
Dzisiaj i jutro wesoły KONCERT — DANCING

Kartofle

sadzonki „Rosofolia” i „Parasja” ma do oddania.
Mederski maj. Gziki

Pamiętaj
o Pożyczce
Lotniczej!!!

Reklama- d z w i g n i a
p r z e m y s ł u
i h a n d l u
Ogłaszajcie się
w „GŁOSIE POMORZA”

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:

W ekspedycji lub agenturach miesięcznie 80 groszy z odnośnikiem przez pocztę lub posłańca 95 groszy „Głos Pomorza” wychodzi w poniedział., środy i piątki. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożeniu pracy, przerwaniu komunikacji, abonent nie ma prawa żądać pozaterminowych dostarczeń gazety lub zwrotu ceny abonamentu.

Wydawca B. Szczuka — Zakłady Graficzne Wąbrzeźno
Redaktor odpowiedzialny: Aleksander Ledwochowski, Wąbrzeźno — ul. Br. Pierackiego 11a.
Redakcja i administracja: Wąbrzeźno, Mickiewicza 1.
Redaktor przyjmuje od 10—12. — Nie zamówionych rękopisów redakcja nie honoruje i nie zwraca.
Tel. 80. • PKO. Nr 04.252. • Przekaz reżrachunk. 1.

CENY OGŁOSZEŃ:

Wiersz milimetryowy (na stronie 7-lamowej) 10 gr
na stronie 4-lamowej (w tekście) 30 gr
na stronie pierwszej 50 gr
Przy powtarzaniu ogłoszeń — odpowiedni rabat.
Dla spraw spornych jest właściwy sąd w Wąbrzeźnie.
Za terminowy druk administracja nie odpowiada.
Za zastrzeżenie miejsca pobiera się 20 proc. nadwyżki.